

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

34 C 147/2003 - 109

Městský soud v Praze rozhodl soudcem JUDr. Martinem Valehrachem v právní věci žalobkyně: A. **N .** , nar. xxx, bytem xxx, zast. advokátem: JUDr. Petr Folprecht, AK, Michelská 81, Praha 4, proti žalovaným: 1) **Pronatal**, s.r.o., se sídlem Praha 4, Na Dlouhé mezi 12/4, IČ: 61 25 08 13, 2) MUDr. P. **H .** , gynekologická ambulance se sídlem xxx, IČ: xxx, 3) **Ústav pro péči o matku a dítě, příspěvková organizace**, se sídlem Podolské nábř. 157/36, Praha 4, IČ: 00 02 36 98, zast. advokátkou: JUDr. Pavlína Fojtíková, PhD., se sídlem Zelený pruh 95/97, Praha 4, **o ochranu osobnosti**,

t a k t o :

I. Žaloba, aby všichni žalovaní byli uznáni povinnými zaslat žalobkyni písemnou omluvu v tomto znění:

„Je nám velice líto, že pochybením z naší strany došlo k Vašemu poškození zdraví do té míry, že Vám bylo znemožněno otěhotnění. Za toto se vám upřímně omlouváme“, se **z a m í t á .**

II. Žaloba, aby všichni žalovaní byli uznáni povinnými zaplatit žalobkyni částku po 150.000,- Kč, se **z a m í t á .**

III. Žalobkyně, první a druhý žalovaný nemají právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalobkyně je povinna zaplatit třetí žalované na náhradě nákladů řízení částku 15.678,25 Kč do 15ti dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet JUDr. Pavlína Fojtíkové, PhD.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně podala žalobu na ochranu osobnosti s odůvodněním, že se po řadu let snažila léčit svoji neplodnost, zejména u gynekologa MUDr. P. H., Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze Podolí (dále jen ÚPMD) u MUDr. T. M., CSc., xxx xxx. U třetího žalovaného se zjistilo, že v případě žalobkyně se jedná o neprůchodnost vejcovodů, proto v roce 1983 provedli mikročirurgickou operaci. Pak došlo k rozpadu manželství žalobkyně. V roce 1987 se znovu vdala a pokoušela opětovně o otěhotnění i za maximální pomoci manžela, který souhlasil s tím, že podstoupí žalobkyně umělé oplodnění (stimulaci). K pokusům mělo dojít mezi lety 1988 a 1995, kdy následovalo dalších 9 bezúspěšných pokusů. U svého gynekologa, u druhého žalované, si stěžovala na potíže s výtokem a měla být ujišťována, že se nejedná o nic vážného, že tyto problémy má občas každá žena a že tyto potíže mohou být i nervového původu. Souvislost s potížemi žalobkyně a neúspěšnými stimulacemi měl vyloučit. Vzhledem k tomu, že v období roku 1992 – 93 byla svědkem výměny názorů mezi prvním žalovaným (správně MUDr. M.) a vedoucím Centra asistované reprodukce třetího žalovaného, kdy lékař Centra doporučoval v případě žalobkyně odstranění vejcovodu, který dle jeho názoru bránil otěhotnění, MUDr. M. měl striktně odmítnout tento návrh, aniž své stanovisko vysvětlil. Pokusy o umělé oplodnění měly přestat v roce 1995 s tím, že žalobkyně je zdravá a problém je čistě biologický, s tímto žalobkyně nesouhlasila, protože manžel postoupil rovněž příslušná vyšetření s výsledkem, že je zdravý. Žalobkyně má zato, že pro ÚPMD byla komplikovaným případem, který zhoršoval průměr úspěšných stimulací, a proto nebyl zájem o další bezplatnou spolupráci. Za doklad toho považuje i nabídku od první žalované, aby se léčila v tomto nestátním zdravotnickém zařízení. V roce 1997 byla žalobkyně na doporučení MUDr. H. poslána do nestátního sanatoria FERTIMED v Olomouci, kde si s manželem zaplatili další neúspěšnou stimulaci, a zde mělo být žalobkyni řečeno, že neúspěch stimulační léčby může být zapříčiněn pooperačním stavem vejcovodů, které byly v minulosti chirurgicky zprůchodněny, protože každé vyšetření v tomto sanatoriu bylo placené, obrátila se žalobkyně s žádostí o vyšetření na Fakultní nemocnici v Brně Bohunicích, kde lékař této nemocnice MUDr. Pilka měl jednoznačně diagnostikovat infekci vejcovodu, který dle jeho názoru trval již několik let a byl příčinou opakujících se potíží, které však, jak MUDr. H., tak MUDr. M. zlehčovali a neléčili. V roce 2003 se žalobkyně podrobila operaci, při které jí byly odebrány oba vejcovody, ačkoliv se původně předpokládalo, že stačí odebrat pouze levý vejcovod. Žalobkyně chtěla řešit problém, který je předmětem sporu mimosoudně, nebyla však ve svých nárocích uspokojena. Obrátila se stížností na postup žalovaných na celou řadu institucí s žádostí o ustanovení Územní znalecké komise, stížnostmi na postup pracovníků ÚPMD, MUDr. H., požadovala o přidělení odborného lékaře gynekologa. Prvá žalovaná svojí odpovědnost výslovně odmítla. Žalobkyně je přesvědčena o tom, že kdyby gynekolog H. ve spolupráci s první žalovanou řádně vyšetřil její zdravotní stav, a neprováděli další stimulační léčby, bez toho, aniž by provedli běžné odstranění poškozeného vejcovodu, mohla být v současnosti s velkou pravděpodobností matkou. Žalobkyně má zato, že byla značně poškozena postupem žalovaných na zdraví, psychicky i finančně, když důvodem byl nesprávně zjištěný její zdravotní stav, požaduje po všech žalovaných nemajetkovou újmu po 150.000,- Kč, protože má zato, že všichni žalovaní způsobili nemožnost otěhotnění, tak, aby mohla mateřstvím naplnit poslání ženy.

Prvá žalovaná firma navrhovala žalobu zamítnout s odůvodněním, že se vyjadřovali k problematice žalobkyně již na základě žádosti Ministerstva zdravotnictví, ČLK, zdravotního rady, protože žalovanou žalobkyně kontaktovala pouze jedenkrát v roce 1995, kdy došlo ke konzultaci, při které nemohli negativně zasáhnout do zdravotního stavu žalobkyně. V průběhu jednání ve věci namítla první žalovaná promlčení nároku.

Druhý žalovaný navrhoval žalobu zamítnout s odůvodněním, že čelil obvinění žalobkyně, že ji odeslal v roce 1997 do nestátního zdravotnického zařízení (FERTIMED), ze zjištěných důvodů, obviněním se zabývalo Ministerstvo zdravotnictví, a po objasnění žalovaným a vyjádření FERTIMEDu byla stížnost zamítnuta. V tehdejší stížnosti nebylo o údajném zanedbání lékařské péče, či poškození pacientky, uvedeno nic. Pacientkou žalovaného byla žalobkyně do roku 1998, kdy na vlastní žádost odešla k MUDr. V. a později k MUDr. M., v době evidence jí byla poskytována běžná gynekologická péče. Léčba sterility byla po celou dobu řešena u jednoho z nejerudovanějších pracovišť na léčbu sterility na ÚPMD. Vzhledem ke svým možnostem žalovaný do léčby sterility nezasahoval, považoval by to za iracionální. V roce 1997 po 3leté pauze žalobkyně navštívila ambulanci žalovaného s tím, že ukončila další spolupráci s ÚPMD Praha, že spolupracuje s Centrem pro léčbu sterility – FERTIMED, když v té době byla v období perimenopauzi (přechod), což potvrdilo i vyšetření u FERTIMEDu a konzultace v tomto zařízení se jevila žalovanému jako poslední možnost pro pacientku. Zde žalobkyně podstoupila po domluvě s docentem Sobkem hormonální stimulaci a neúspěšný embriotransfer. Poté měl být žalovaný obviněn, že úmyslně vybral nestátní zařízení tohoto typu, kde po neúspěchu došlo k finanční ztrátě žalobkyně. Žalovaný se obrátil na vědeckou radu ČLK, aby se obhájil, když popřel, že by léta zlehčoval, či neléčil potíže žalobkyně ze stran výtoku.

Třetí žalovaná navrhovala žalobu zamítnout s odůvodněním, že to, co je předmětem sporu není v podstatě žalobou na ochranu osobnosti, ale žalobou na náhradu škody, která v době podání žaloby již byla promlčena, z opatrnosti též namítl promlčení nároku na ochranu osobnosti, pokud se týká nemajetkové újmy v penězích, pokud se týká požadované omluvy poukazoval na závěr odborného posudku vědecké rady ČLK, který vypracovali nejlepší odborníci v této republice a kteří neshledali, že by došlo k pochybení při léčení žalobkyně.

Soud provedl důkaz materiály první žalované – informativním dopisem s nákresem a informací o dopravním spojení, dopisem jednatele žalované bez data, s pozvánkami na 14.9. a 30.11.1996, dopisem žalobkyně adresované Všeobecné fakultní nemocnici v Praze 2 s přílohou – stížností na žalované č. 2 a 3 ze 4.5.2001, žádostí o přidělení odborného lékaře – gynekologa z 3.5.2000, vyjádření MUDr. P. Barana, revizního lékaře VZP Zlín z 20.6.2002, dopisem zástupce žalobkyně z 21.11.2002, vyjádřením MUDr. M.e ze 4.12.2002, jako vedoucího lékaře první žalované, úplným výpisem z obchodního rejstříku první žalované, Ústavu pro péči o matku a dítě ,a.s., IČ: 60 19 21 78, výpisem z registru ekonomických subjektů, týkající se druhého žalovaného, výpisem z registru živnostenského podnikání, týkající se třetí žalované, odborným posudkem vědecké rady ČLK na stížnost žalobkyně proti MUDr. P. H. z 18.5.2005, posouzení odborného posudku, shora uvedeného, MUDr. Jiří Klikarem, členem Oborové komise ČLK pro gynekologii a porodnictví z 3.5.2005, výpisem z centrální evidence obyvatel, týkající se žalobkyně, přílohami první žalované k vyjádření – dopisem zdravotního rady Ing. Miroslava Volného z 22.6.2001, Mgr. J.S. z Kanceláře prezidenta republiky z 22.5.2001, propouštěcí zprávou z 30.8.1999, předsedy čestné rady ČLK MUDr. Ivana Weinbergera z 1.2.2001, dopisem vedoucího lékaře první žalované MUDr. M. zdravotnímu rady Městské části Praha 4 Ing. Miroslavu Volnému z 30.6.2001. Pokud

byl navrhován důkaz výsledkem svědka MUDr. Pilky, zdravotní dokumentací žalobkyně a vypracováním nového znaleckého posudku, soud tyto důkazy neprovedl, protože nejsou podstatné pro posouzení sporů vzhledem k právní úpravě, předmětu sporu, provedeným důkazům a procesním stanoviskům účastníků řízení a také proto, že zjištění z zdravotní dokumentace jsou uvedena v odborném posudku ČLK a nový posudek by se mohl opírat jen o stejné podklady.

Výše uvedenými důkazy má soud osvědčeno, že žalobkyně se léčí na neplodnost zhruba od roku 1979, kdy byla odeslána obvodním gynekologem na terapii k ÚPMD, kde se léčila až do roku 1994, následně do téhož roku měla být u sanatoria PRONATAL, které bylo založeno v roce 1994, souběžně navštěvovala ambulanci MUDr. H. od roku 1981 do roku 1998, kdy přešla na vlastní žádost k MUDr. V., resp. k Centru asistované reprodukce FERTIMED, s.r.o., kde se léčila v letech 1998 až 1999, v roce 1999 až 2000 se léčila u MUDr. M., v roce 2000 u MUDr. Z. P., a od 10.3.2001 u MUDr. J. M.. Byla potvrzeno tvrzení žalobkyně, že se opakovaně pokoušela o otěhotnění, avšak neúspěšně, ze závěru odborného posudku oborové komise vědecké rady ČLK bylo zjištěno, že měli k dispozici lékařskou dokumentaci vzniklou za celou dobu léčby žalobkyně, že neshledali pochybení v realizovaných postupech, ani zanedbání v poskytování lékařské péče lékaři, kteří byli zúčastněni při dlouholeté terapii **primární sterility** u paní žalobkyně. Z dokumentace bylo zjištěno, že odborníky bylo diskutována řada variant a postupů, i když nebyly realizovány, nebyly opomenuty, ale neuskutečnily se, protože k nim nebyl shledán důvod. Nelze též konstatovat, že by neúspěch terapie, léčby sterility, u žalobkyně metodami IVF – ET, byl způsoben přítomností poškozených vejcovodů a jejich neodstraněním, protože odstranění by mohlo efekt terapie mírně ovlivnit, nikoliv však zásadním způsobem, nelze formulovat absolutní vztah mezi přítomností vaginálního výtoků a přítomností chronického zánětu vejcovodů. I když ani dlouholetá terapie nepřinesla žalobkyni úspěch, přesto jí byla péče poskytována adekvátními, na tehdejší dobu, vyčerpávajícími způsoby, a to všemi zúčastněnými, ani dnes (v době vypracování posudku 2.4.2004) nepřesahuje nikde na světě úspěšnost metod asistované reprodukce úroveň jedné třetiny těhotných z celkového počtu léčených párů. Jedno, nebo oboustranné odstranění patologicky změněných vejcovodů nebyly odbornou společností ČGPS JEP zavedeno jako povinná součást při postupu při terapii sterility metodami IVF – ET. Závěry posudku byly prověřeny MUDr. Jiří Klikarem, členem oborové komise ČLK pro gynekologii a porodnictví. Z vyjádření první žalované vyplývá, že došlo pouze k jednomu kontaktu žalobkyně s první žalovanou, z důkazů, které byly předloženy, ani z výpisů ze zdravotní dokumentace nevyplývá opak. Z žádných materiálů, kterými byl proveden důkaz nebylo prokázáno, že by žalované subjekty nějakým způsobem postupovaly způsobem, který by byl označen, nebo mohl být označen non lege artis. Dále bylo zjištěno, že první žalovaná byla zapsána do obchodního rejstříku 17.5.1994, v předmětu podnikání měli m.j. poskytování ošetrovatelské péče, školící a výzkumná činnost v oblasti zdravotnictví, od prosince 1995 poskytování péči v oboru gynekologie a porodnictví. Pokud se týká třetí žalované nejedná se o subjekt, který by měl v předmětu podnikání poskytování léčebné péče, ale koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, hostinskou činnost, technickou činnost v dopravě a výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd. Subjektem, u kterého se žalobkyně léčila je Ústav pro péči a matku a dítě, a.s. IČO: 60 19 2178, které má ve svém předmětu podnikání m.j. gynekologii a porodnictví. Tento subjekt však žalován nebyl. Další zjištění soud z provedených důkazů nečiní, protože nejsou podstatné pro posouzení sporů vzhledem k právní úpravě, předmětu sporu, provedeným důkazům a procesním stanoviskům účastníků řízení.

Dle § 11 obč.zák. má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí svého jména a projevů osobní povahy.

Dle § 13 odst. 1 a 2 obč. zák. fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upouštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučiněním zadostiučinění podle odst. 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby, nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.

Dle § 100 odst. 1 a 2 obč. zák. právo se promlčí, jestliže nebylo vykonáno v době v tomto zákoně stanovené (§ 101 – 110), k promlčení soud přihlédne jen k námitce dlužníka. Dovolá-li se dlužník promlčení, nelze promlčení právo věřiteli přiznat. Promlčují se všechna práva majetková s výjimkou práva vlastnického.

Dle § 101 obč. zák. pokud není v dalších ustanoveních uvedeno jinak, je promlčecí doba 3letá, a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.

Dle § 106 odst. 1 a 2 obč. zák. právo na náhradu škody se promlčí za 2 roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nejpozději se právo na náhradu škody promlčí za 3 roky a jde-li o škodu způsobenou úmyslně za 10 let ve dnech, kdy došlo k události, z nichž škoda vznikla.

Soud zhodnotil provedené důkazy, každý zvlášť a všechny ve vzájemné souvislosti a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána po právu, protože, pokud se týká prvé a třetí žalované, tyto subjekty namítly promlčení nároku, pokud se týká nemajetkové újmy v penězích, který je sice nárokem vyplývajícím z osobnostních práv, které se nepromlčují, avšak pokud je nárok vyjádřen v penězích, jedná se o nárok na zaplacení částky, platí pro něj to samé, co pro nároky majetkové, tedy, že se promlčuje v subjektivní dvouleté lhůtě, resp. objektivní tříletě. Z provedených důkazů vyplývá, že u sanatoria Pronatal se žalovaná neléčila, ale byla pouze na konzultaci v roce 1995, u třetí žalované se žalobkyně neléčila vůbec, a i pro případ, kdyby se jednalo o nástupce subjektu, u kterého se léčit měla, zde byla naposledy v péči 1994, tyto nároky jsou promlčené, protože uplynula, jak subjektivní dvouletá lhůta, tak objektivní lhůta tříletá. K promlčení došlo nejpozději v roce 1997, pro uplynutí subjektivní lhůty, protože žalobkyně věděla u jakých subjektů se léčí. Žaloba byla podána 18.11.2003, tedy více než 5 let po uplynutí objektivní promlčecí lhůty.

Pokud se týká žaloby proti všem třem žalovaným, v části týkající se omluvy, resp. proti MUDr. H. i nemajetkové újmy v penězích, zde soud opětovně konstatuje, že třetí žalovaný je subjektem, který není pasivně legitimován v posuzované věci, protože se nedopustil ničeho protiprávního proti žalobkyni, protože zapsán do rejstříku ekonomických subjektů byl 16.3.1996, tedy poté, kdy dle tvrzení žalobkyně měla skončit léčba u tohoto subjektu. Pokud se týká zbývajících žalovaných, nebylo prokázáno, že by žalovaní protiprávním způsobem zasáhli do osobnostních práv žalobkyně chráněných § 11 obč. zák., tedy pro práva, které v zásadě fyzická osoba nabývá narozením, když právo na otěhotnění není právem ve smyslu § 11 obč. zák., je to svým způsobem dar, který nelze vynutit postupem podle občanského práva, když soud z provedených důkazů neshledal, že by žalovaní protiprávním způsobem zasáhli do osobnostních práv, do práva na zdraví. Odborným posudkem bylo

shledáno, že postup žalovaných byl lege artis, že to, v čem spatřuje žalobkyně protiprávní zásah ze strany žalovaných, tedy neléčení výtoku, případně neodstranění vejcovodů, nebyl následek činnosti žalovaných, který měl za následek nemožnost otěhotnění, ale jednalo se o primární příčinu nemožnosti otěhotnět. S ohledem na vše shora uvedené soud žalobu zamítl, jako nedůvodnou, protože nebylo prokázáno, že by došlo k protiprávnímu zásahu do osobnostních práv chráněných § 11 obč. zák. a není tedy na místě poskytnout satisfakci dle § 13 odst. 1 a 2 obč.zák.

Výrok o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní, prvou žalovanou a druhým žalovaným, je v souladu s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a contrario, protože žalovaní, kteří ve věci plně uspěli, přiznání nákladů nepožadovali, resp. nebylo osvědčeno, že by vznikly. Pokud se týká žalobkyně a třetí žalované, zde soud přiznal v souladu s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. plnou náhradu nákladů, a to paušální částku 12.500,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu č. 484/2000 Sb. ve znění účinném v době podání žaloby, 2x 75,- Kč paušální náhrada nákladů dle §13 odst. 3 tarifu č. 177/1996 Sb. ve znění účinném před 1.9.2006 a 2x 300,- Kč paušální náhrada nákladů dle stejného ustanovení ve znění účinném od 1.9.2006 za účast u jednání, které trvalo déle než 2 hodiny, to vše s DPH dle § 137 odst. 3 o.s.ř., protože zástupce žalobce osvědčil, že je plátcem této daně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15ti dnů od doručení písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného ve pěti vyhotovení.

V Praze dne 18. ledna 2007

JUDr. Martin **V a l e h r a c h**
s o u d c e

xxx